

[Krag.]

svække denne Foranstaltnings Betydning, at man lod de Debitorer, som ønsker Lettelsen, fremsætte Begæring derom, medens de, der ikke afgiver en saadan Begæring, fritages for Lettelsen. Det maa være fuldt ud fyldestgørende, naar enhver, der ønsker Lettelsen, kan faa den.

Altsaa, vi maa forlange, at Debitorerne i Husmandskreditforeningerne stilles lige med Debitorerne i andre Landkreditforeninger med Hensyn til denne Lettelse, men vi er paa det rene med, at Husmandskreditforeningerne paa Grund af Statsgarantier for Renteydelsen og paa Grund af de dobbeltmøntede Obligationer og de Tab, der derpaa er lidt, har en Særstilling, og derfor har vi ogsaa erklæret os rede til ved Særlovgivning at lempe paa de Vanskeligheder, som maatte være Følgen af Tabet paa de dobbeltmøntede Obligationer, og de Vanskeligheder, disse Foreninger — og det er jo særlig den ene af dem — i øvrigt maatte komme ind i.

Med Hensyn til Statsbidraget, ja, saa er det jo klart nok, at hvis man gennemfører Ordningen, saaledes som den findes i det indenrigsministerielle Forslag i Landstinget, og giver dette Statsbidrag rentefrit, saaledes at det ikke gaar tilbage til Staten til sin Tid, men gaar ind i en fælles Reservefond for samtlige Serier inden for den vedkommende Kreditforening, saa faar dette Bidrag Karakteren af et Tilskud, og det er jo bekendt, at meget vide Kredse inden for det danske Landbrug ikke ønsker at bevare deres Ejendomme ved Hjælp af Statstilskud eller at opnaa Lettelser i Form af Statstilskud. Man maa da ogsaa spørge, om det virkelig er betimeligt at oprette en for alle Serier i en Kreditforening fælles Reservefond. For de forskellige Kreditforeninger, som her kommer i Betragtning, er det jo upaakrævet, og det kan give det Udseende af, at vedkommende Kreditforening er i Vanskeligheder, at der er Fare for, at det solidariske Ansvar kan blive gjort effektivt i en nær Fremtid, og saadan er det jo slet ikke. Vi frygter derfor fra vor Side for, hvad jeg allerede har antydnet ogsaa under de forberedende Forhandlinger, at en saadan Reservefonds Oprettelse kunde føre til Misforstaaelser og deraf følgende Svækkelser for Kreditforeningerne, og derfor finder vi det rimeligt, at Statsbidraget har Karakter af et Laan, som tilbagebetales til Staten.

Om nu det Forrentningsforslag, der er stillet i Landstinget, bør opretholdes i den Form, det dør har faaet, eller ej, kan vi forhandle om, hvis man ønsker det. Jeg

kunde meget vel tænke mig en Form, som med Hensyn til det administrative Besvær for den vedkommende Kreditforening, der følger af Gennemførelsen af en saadan Renteordning, vilde betyde en væsentlig Lettelse, og Forslag derom er vi naturligvis ogsaa villige til at stille.

I Lovforslaget er opretholdt en Række Bestemmelser, som i Virkeligheden har Relation til den kuldsejlede Konverteringsplan, og som, naar den nu er ude af Verden, hvad vi desværre maa erkende, med den Spændvidde, der nu er mellem $4\frac{1}{2}$ og 4 pCt. Obligationerne, maa siges at være uden Betydning, og som det i hvert Tilfælde vilde berede Vanskeligheder at gennemføre i Praksis. Det gælder § 8 med Hensyn til Adgangen til at standse 5 pCts. Serier i Hypotekforeningerne og foretage Foranstaltninger, saaledes som Paragraffens 2det Stykke angiver det, til Styrkelse af Hypotekforeningernes Reservefond. Det er utvivlsomt saadan, at der er Hypotekforeninger, hvis Reservefond trænger til Styrkelse. Men Spørgsmaalet er jo dette: naar nu 4 pCt.s Obligationer i Landkreditforeningerne ligger nede omkring 80, for somme Kreditforeninger under, for andre over — det vil altsaa sige, at kommende Laantagere skal lide et Tab paa 20 pCt. —, om da ikke Presset for at faa oprettet eller gaaabnet $4\frac{1}{2}$ pCt.s Serier hurtigt vil blive saa stærkt, at man kommer til at bøje sig derfor, og skal vi op paa en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. plus Afdragsydelsen af 1ste Prioritet, saa er det vel vanskeligt at komme ned under 5 pCt. for Andenprioritetslaan. Det er muligt paa nærværende Tidspunkt, hvor Kreditforeningerne kun har Adgang til at udlåne i 4 pCt.s Serier. Men, som sagt: med det Kurstab, der deraf følger for kommende Debitorer, og med den Gældshøjde, som de derigennem faar at bære, saa tvivler jeg ikke om, at vi her inden ret længe staar over for ændrede Forhold, som vil gøre Betydningen af § 8 ret illusorisk. Hvad § 9 angaar: Opsigelsesretten for de private Laan mod Pant i fast Ejendom, som forrentes med over $4\frac{1}{2}$ eller 5 pCt., efter som Laanene nu er sikret ved Panteret under eller over 75 pCt. af Vurderingssummen, har vi fra vor Side i Landstinget foreslaaet, at disse Grænser 4 og $4\frac{1}{2}$ pCt.; som indeholdtes i Lovforslaget, forhøjes med $\frac{1}{2}$ pCt. Jeg lægger i Virkeligheden grumme ringe Vægt paa dette Forslag, thi naar en Debitor ikke kan skaffe sig et Kreditforeningslaan til en lavere effektiv Rente end henimod 5 pCt., saa vil han ikke have nogen Interesse i at opsigte private Laan mod Pante-